

Kotka 25.9.2025

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite E 70 /2025 Vp.

Lausunto: Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2026 ja asetuksen 2025/202 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

SAKL toteaa, että kanta-arvioiden laadun kehittämiseen ja parantamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Elinkeinojen toimintaedellytykset perustuvat tähän. **Kalakanta-arviointi laahaa usein ajallisesti jäljessä ja ei siten vastaa kulloistakin tilannetta merellä.** Kiintiösuosituksissa ja myös kiintiöiden asettamisessa kiinnitetään kestävyys osalta huomiota ainoastaan biologisiin tekijöihin, kun taas kalastuselinkeinojen taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys jäävät kokonaan huomioimatta.

Kanta

Liitto tukee valtioneuvoston esitystä Suomen peruskannaksi alla olevin huomautuksin ja painotuksin. Kanta-arvioiden osalta toteamme erityisesti:

Pääaltaan ja Pohjanlahden lohi

Suomen kannan lähtökohtana Pohjanlahden (ICES osa-alueet 29N, 30 ja 31) kalastuksen lohisaaliille (kaupallisen ja vapaa-ajankalastuksen) on ICESin esittämä 30 000 lohta.

Suomen Ammattikalastajaliitto tukee muilta osin esitystä, mutta **SAKL kantana on kuitenkin, että vuoden 2025 käyttämätön lohikiintiö (EU-sääntöjen mukaan 10 % = 898 lohta) tulisi voida siirtää vuodelle 2026 käytettäväksi.** Vuoden 2026 lohikiintiö jäisi kuitenkin pienemmäksi kuin vuoden 2025 toteutunut kaupallinen saaliskertymä. Vuoden 2025 lohikiintiön jääminen osin käyttämättä ei johdu heikosta lohikannasta, vaan kalastajakohtaisen kiintiöjärjestelmän rakenteellisesta ongelmasta sekä kesken lohienkalastuskauden asetetusta lisäkalastuskiellosta.

Kotimainen kala tekee hyvää. Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa.

Vaikka takana on ollut muutama heikompi lohivuosi, jotka on johtuneet mitä todennäköisemmin lohen poikasten huonosta selviytymisestä ensimmäisenä vuotena meressä, ei ole syytä jatkaa lohenkalastuksen alasajoa jättämällä käyttämättä mahdollisuus lohikiintiön siirtoon vuodelta 2025 vuodelle 2026.

Vuonna 2025 on ollut poikkeuksellisen suuri kossien eli yhden meritalven ikäisten lohien kutunousu rannikolla ja joissa. Kossien poikkeuksellisen suuri määrä niin Tornionjoessa-Muonionjoessa kuin velvoiteistutusjoissa ennakoi vahvaa kutunousua vuodelle 2026 kahden meritalven ikäisten lohien muodossa (noin 4-8 kg). Tämä kokoluokka on yleisin kokoluokka lohen rannikkokalastuksessa ja muodostaa lohen rannikkokalastuksen perustan. Tulee huomata, että joka tapauksessa vuoden 2026 lohikiintiö tulee olemaan historian pienin Pohjanlahdella. Riittävän kalastuskiintiön varmistaminen lohikantojen noustessa tulee varmistaa kaikilla mahdollisilla tavoilla ennakkoon, koska sitä ei voi enää tehdä kesken kalastuskautta. Ammattikalastuksen saalislohet tulee merkitä toimijakohtaisilla lohimerkeillä, jotka tehdään jo talvella, eikä niitä saa lisää kesken kalastuskauden.

Lohi on Suomen Pohjanlahden rannikkokalastuksen kulmakivi. Suomi varmisti vuonna 2025 Komission ”takavarikoiman” lohikiintiön kaupallisen kalastuksen lohikiintiön säilymisen kiintiövaihdoon. Tämä on rannikkokalastukselle hyvin tärkeää jatkossakin. Tämä on mahdollista seuraamalla ICESin neuvonantoa ja sillä, että muut jäsenmaat sitoutuvat siirtämään kiintiönsä vastikkeetta Suomelle/Ruotsille.

Säätely- ja valvontatoimia on myös kohdistettava muuhun kuin jo tiukasti säädeltyyn ja valvottuun kaupalliseen lohen kalastukseen, jottei vapaa-ajankalastuksen loheen kohdistuva paine entisestään kasva ja vähennä jatkossa kaupallisen kalastuksen kiintiötä.

ICES käyttää kanta-arvioissaan varovaisuusperiaatetta, joten kiintiöiden koskevassa poliittisessa päätöksenteossa ei ole syytä tai tarvetta soveltaa kyseistä periaatetta toistamiseen.

Päällekkäisiä ja moninkertaisia säätelyjärjestelmiä on lohen kalastuksessa tällä hetkellä monia; EU:n asettama kokonaiskiintiö, EU:n päättämät kalastusrajoitukset (pääosin pääaltaan puolella), kalastajakohtaiset kiintiöt, kansallinen aika- ja pyydyssäätely, rajoitukset kalastajakohtaisen kiintiön käytöstä (25 prosentin sääntö), sekä raportointiin ja valvontaan liittyvät tiukat säädökset ja käytännön toimet.

Suomenlahden lohi

Myös Suomenlahdella lohi toimii rannikkokalastuksen keskeisenä saalislajina. Lohikiintiön (EU) tulee vähintään olla 10 232 lohta ICESin neuvonannon mukaisesti.

Pohjanlahden silakka

Pohjanlahden silakkakanta on taloudellisesti Suomen kalatalouden tärkein kalakanta. Pohjanlahden silakkakannan kiintiö on viime vuosina vaihdellut voimakkaasti, osittain myös vajavaisen neuvonannon takia, mikä on vaikeuttanut kalastuksen harjoittamista ja suunnittelemista sekä aiheuttanut taloudellisia menetyksiä.

Kotimainen kala tekee hyvää. Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa.

Pohjanlahden silakan kiintiön tulisi olla ICES:n antaman neuvonannon perusteella vaihteluvälin ala- ja ylärajan välillä siten, että (EU) TAC olisi 55 869 – 62 684 tonnia. Komission esittämä kiintiö 25 560 tonnia (Suomi 20 955 tonnia, -62 %). **Mikäli Komission esittämä kiintiö olisi lopullinen kiintiö vuodelle 2026, se olisi katastrofi Suomen elinkeinokataloudelle eli kalastusyrityksille, kalanjalostusyrityksille, kalakaupalle sekä kahdelle uudehkolle kalajauhotehtaalle.** Todennäköisesti osa yrityksistä joutuisi lopettamaan koko toimintansa, eikä sen jälkeen yritysten toimintaa enää saisi nostettua vaikka seuraavan vuoden kiintiö nousisikin taas ylös.

Elinkeino katsoo, että suurista kiintiövaihteluista tulisi päästä eroon, pyrkimyksenä tulisi olla mahdollisimman vakaa kiintiötaso pitkällä aikavälillä. Tämä palvelisi sekä kalakantojen kestävyyttä että kalastus- ja kalanjalostuselinkeinon intressejä. Edellä mainitun vaihteluvälin sisällä tulisi siksi noudattaa tiettyä varovaisuutta. Komission esitys on tämän näkemyksemme vastainen.

SAKL:n katsoo sen lisäksi, että toimijakohtaisessa kiintiöjärjestelmässä tulisi välttää moninkertaisia säätelyjärjestelmiä.

Suomenlahden, Saaristomeren ja Itämeren pääaltaan silakka (Keskinen silakka)

Silakkakannan tila kiintiöalueen pohjoisissa osissa on todettu olevan huomattavasti parempi kuin alueen eteläosissa (silakan osakantojen erilaisesta tilanteesta johtuen). Kiintiöalue on hyvin laaja ja pohjoisosien kalastus kärsii suuresti eteläisen Itämeren heikommasta tilanteesta. Silakkakannan kasvu on ollut voimakkain Suomen lähivesillä.

Keskisen silakan tilanne näyttäisi nyt menevän parempaan suuntaan. Keskisen silakan kiintiön tulisi olla ICES:n antaman neuvonannon perusteella vaihteluvälin ala- ja ylärajan välillä siten, että (EU) TAC olisi 120 378 – 157 996 tonnia.

Elinkeino katsoo myös tämän kannan osalta, että suurista kiintiövaihteluista tulisi päästä eroon, pyrkimyksenä tulisi olla mahdollisimman vakaa kiintiötaso pitkällä aikavälillä. Tämä palvelisi sekä kalakantojen kestävyyttä että kalastus- ja kalanjalostuselinkeinon intressejä.

Kilohaili

Kilohailikiintiön tulisi olla ICES:n antaman neuvonannon perusteella vaihteluvälin ala- ja ylärajan välillä siten, että (EU) TAC olisi 176 056 – 230 518 tonnia. Kilohailikanta on kasvanut, kuten ICESin tieteellinen neuvonanto osoittaa. Lisäksi Itämeren kilohailikannan pääpaino on siirtynyt eteläiseltä sekä keskiseltä Itämereltä pohjoiselle Itämerelle sekä Suomenlahdelle, joten huomattava osa kilohailista on Suomen lähivesillä ja siten kalastuselinkeinomme hyödynnettävissä.

Itäinen turska

Turskakanta on huonossa tilassa monesta syystä. Ilmastomuutos, heikko happitilanne, räjähdysmäisesti kasvanut hyljekanta ja loiset vaikuttavat negatiivisesti turskakannan elpymiseen eteläisellä Itämerellä.

Itämeri on syvässä kriisissä – vaikka kalastus on keskeytetty. DTU Aquan (tanskalainen tutkimuslaitos, uutinen 2.6.2025) uuden tutkimuksen mukaan kaloilla on vaikeuksia löytää

Kotimainen kala tekee hyvää. Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa.

ruokaa, niitä vaivaavat hylkeiden loiset ja ne reagoivat huonosti jopa pieniin veden happipitoisuuden pudotuksiin.

Pohjoisella Itämerellä, erityisesti Ahvenanmerellä, tilanne on toinen, siellä saadaan isokokoisia, hyväkuntoisia turskayksilöitä. On tärkeää, että alueen turskakalastus voi jatkua tutkimuspyynnön muodossa. Silakan ja kilohailin troolikalastuksen jatkuvuuden turvaamiseksi on myös varattava turskalle pieni sivusaaliskiintiö.

[Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry](#)

Mikko Malin
toimitusjohtaja